

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Docent Theater
voltijd/deeltijd

Fontys Hogescholen

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Docent Theater
voltijd/deeltijd

Fontys Hogescholen
Fontys Hogeschool voor de Kunsten

CROHO nr. 34745

Hobéon Certificering

Datum

31 mei 2021

Auditpanel

Prof. dr. ir. Em J.C. Brezet

Drs. E.N.H. Comvalius

Drs. G. Beckmann

Drs. J. Groenendijk

L. van de Vooren

Secretaris

G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	6
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	28
6.	AANBEVELINGEN	29
BIJLAGE I	Scoretabel	30
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	31
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	36
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	37

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Fontys Hogescholen
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief + 30 augustus 2019
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Docent Theater
registratienummer croho	34745
domein/sector croho	Onderwijs
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Education
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie	Tilburg
varianten	Voltijd, Deeltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	1 april 2021

2. SAMENVATTING

De studenten van de opleiding Docent Theater worden opgeleid om als docerend theatermaker in het binnenschools en buitenschoolse werkveld van de kunsteducatie les te geven en theater te maken.

De opleiding van Fontys leidt al meer dan dertig jaar studenten op die zowel het docentschap als het theatermaken beheersen. Alumni werken onder andere als (theater)docent, amateurregisseur en/of trainingsacteur. Veel afgestudeerden hebben een hybride werkpraktijk van theaterdocent en theatermaker.

De opleiding wordt in een voltijd- en een deeltijdopleiding aangeboden. Op verzoek van de studenten en het werkveld heeft de opleiding het curriculum van zowel de voltijd als de deeltijd vernieuwd, waarmee de opleiding beter aansluit op de individuele wensen en mogelijkheden van de studenten, maatwerk kan bieden en er - zeker voor de deeltijdstudenten - meer flexibiliteit is gekomen. Het nieuwe curriculum voor de voltijdopleiding was ten tijde van de audit geïmplementeerd tot en met studiejaar 3. Het curriculum voor de deeltijd was ten tijde van de audit met studiejaar 1 gestart.

Daar waar de voltijd en deeltijdopleidingen van elkaar verschillen, wordt hier aandacht aan besteed in dit rapport.

Vanwege de corona-richtlijnen zijn de gesprekken van het auditteam met alle betrokkenen tijdens de audit op 1 april 2021 online gevoerd via Microsoft Teams, waarbij de leden van het auditteam op één na fysiek bijeenwaren op de locatie van Hobéon in Den Haag en via videoconferencing apparatuur verbonden waren met de auditees en het panellid die vanuit huis online in de audit participeerde.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleiding baseert zich thans op het herijkte landelijke opleidingsprofiel van 2018 voor de bachelor- en master-kunstvakdocentopleidingen en de daarin verwerkte Kennisbasis. Dit profiel is tot stand gekomen in nauw overleg met het werkveld en alle kunstvakdocentopleidingen (KVDO). Daarvoor baseerde zij zich op het opleidingsprofiel van 2003. Het laatste cohort van de oude voltijdopleiding en de uitfaserende oude deeltijdopleiding - de zogenoemde variantopleiding - gaan hier nog vanuit.

Het landelijk profiel is ook gekoppeld aan de nieuwe wettelijke 'Bekwaamheidseisen onderwijspersoneel' uit 2017: vakbekwaam, pedagogisch bekwaam en didactisch bekwaam. De opleiding heeft in een overzicht aangetoond hoe de vijf competenties uit het landelijk profiel - i) Artistiek competent, ii) Pedagogisch-didactisch competent, iii) Interpersoonlijk competent, iv) Omgevingsgericht competent en v) Kritisch reflectief en onderzoekend competent - zijn gekoppeld aan de Dublin Descriptoren. Daarmee is het bachelorniveau geborgd.

Het is belangrijk dat de opleiding nu een (door)vertaling maakt van het landelijke profiel naar het eigen opleidingsprofiel van de docerend theatermaker, waarin ze de eigen accenten/eigen profilering - spelen, eigenheid, creatief, geëngageerd - nader uitwerkt en de competenties vertaalt naar leeruitkomsten.

De opleiding heeft een duidelijke visie op internationalisering, waarin zij stelt dat zij voornamelijk opleidt voor de Nederlandstalige markt. Alhoewel internationale ervaring binnen het curriculum beperkt aandacht heeft, wordt er wel ruimte geboden voor studenten met ambities om naar het buitenland te gaan. Daarnaast beoogt zij dat de studenten kennis hebben van internationale ontwikkelingen. Het auditteam acht het belangrijk dat de studenten ook kennis en ervaring opdoen op het gebied van interculturele aspecten, diversiteit en inclusie. De opleiding heeft laten weten dat deze aspecten een plek zullen krijgen.

De opleiding stemt regelmatig af met vakgenoten en het werkveld, waaronder met organisaties waarmee ze samenwerkt in projecten en stages.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de voltijd- en deeltijdopleiding voldoen aan de basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 1.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding wordt verzorgd door een energiek docententeam dat zorgt voor een uitstekend samenspel met de studenten. Het team is divers, kent een spreiding in leeftijd en de mogelijkheid vanuit meerdere perspectieven het onderwijs te verzorgen. Door het nieuwe projectonderwijs werken docenten nu intensief met elkaar samen. Alle docenten hebben een opleiding/expertise in een vakgebied dat onderdeel uitmaakt van het curriculum en een groot deel van de docenten is tevens werkzaam in de beroepspraktijk. De studenten zijn zeer tevreden over hun docenten en vinden ze 'top'.

De opzet en inhoud van de opleiding is (nog) volop in ontwikkeling. Het curriculum is zeer praktijkgericht door de projecten in zowel voltijd- als deeltijd en de verschillende stages (voltijd)/het uitvoeren van de opdrachten op de werkplek (deeltijd). De aandacht voor 'educatie', 'maken' en 'spelen' is in evenwicht in het nieuwe voltijdse curriculum. Deze drie elementen komen naast 'dramaturgie' en 'werkplekleren' in elk project terug. In de projecten van de deeltijdopleiding staan steeds twee van de vijf competenties centraal. De verschillende competenties komen in het deeltijdcurriculum meerdere malen terug in verschillende contexten.

Er is een sterke focus op samenwerkend leren, het leren met en van elkaar in het oplossen van complexe en innovatieve vraagstukken in de projecten.

Onderzoek in de vorm van het ontwikkelen van de competentie 'kritisch reflectief en onderzoekend competent' komt aantoonbaar aan de orde in het curriculum, met name in het dramaturgie-onderwijs. Zelfreflectie, reflectie op medestudenten, elkaar feedback geven en praktijkgericht onderzoek doen, zijn aspecten die al vanaf studiejaar 1 aan de orde komen. Aandachtspunt is een duidelijke visie (op papier) over wat de opleiding verstaat onder onderzoekend vermogen voor een docerend theatermaker en welke soorten onderzoek daarbij passend (kunnen) zijn.

Door het hele curriculum te doorlopen, kunnen de studenten alle competenties op het beoogde niveau ontwikkelen.

Via de lessen Kunst in Cultuureducatie (KiC) besteedt de opleiding aandacht aan de Kennisbasis waardoor de studenten in principe zijn toegerust voor het geven van lessen Kunst Algemeen en CKV in het voortgezet onderwijs.

De invulling die de opleiding geeft aan de internationale dimensie via met name internationalisation-at-home is passend.

Zowel de voltijd als de deeltijdstudenten zijn tevreden tot zeer tevreden over het curriculum.

De opleiding hanteert een zorgvuldige toelatingsprocedure. De opleiding zorgt ervoor dat het curriculum aansluit bij de individuele mogelijkheden en wensen van de voltijd- en deeltijdstudenten. Dit gebeurt o.a. via maatwerk en eventuele vrijstellingen en de keuzemogelijkheden voor studenten met welke doelgroep zij in hun projecten of hun stages willen werken. Hierbij moet aandacht blijven voor het voldoende borgen van de breedte van de ongegradeerde bevoegdheid.

De opleiding zorgt via adequate studiebegeleiding door studieloopbaanbegeleiders (SLB'ers)(voltijdopleiding)/studiecoaches (deeltijdopleiding) voor een goede studievoortgang en studentwelzijn; ook in coronatijd. In de coronatijd is er veel aandacht besteed aan de studievoortgang door naast online ook fysieke (praktijk)lessen aan te bieden. Ook is er expliciete aandacht voor veiligheid; een aspect dat in een theateropleiding zeker aandacht behoeft.

De opleidings specifieke voorzieningen zijn adequaat. Het zogenoemde 'Half Uurtje' mag in dezen niet onvermeld blijven. Dit is een kruising tussen een schoolplein, een prikbord en een kantine. Het Half Uurtje zorgt voor de interne communicatie, kennisdeling en onderlinge binding. Zeker in coronatijd heel wezenlijk voor zowel studenten als (nieuwe) docenten.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de onderwijsleeromgeving - in al haar facetten - de studenten van de voltijd- en deeltijdopleiding in staat stelt de beoogde competenties te realiseren. Het auditpanel komt dan ook tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 2.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding heeft een duidelijke visie op toetsing en beoordeling, waarin ze uitgaat van het principe van 'assessment as learning', het holistisch toetsen van de projecten en het niet meer geven van cijfers maar van oordelen behaald/niet behaald en onder, op of boven het verwachte niveau. Zelfassessments, peerfeedback van medestudenten en feedback van de docenten en examinatoren spelen een cruciale rol. Het is essentieel dat de docenten zorgen voor kwaliteit van de feedback, waarbij ze differentiëren naar de verschillende niveaus op basis van de indicatoren. De docenten moeten met elkaar nog consistentie gaan aanbrengen in de omvang van de feedback.

De studenten zijn tevreden met de wijze van beoordelen.

De betekenis van de competenties – die vrij abstract zijn geformuleerd - is aanvankelijk nog niet altijd helder voor de studenten. Een nadere uitwerking in leeruitkomsten zal hen helpen bij het formuleren van de eigen leerdoelen, waardoor het vervolgens gemakkelijker voor hen wordt om hierop te reflecteren.

De opleiding toetst op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier of de student de beoogde competenties realiseert. De criteria zijn voor elke competentie duidelijk uitgewerkt voor de verschillende niveaus onvoldoende, voldoende of goed.

De examencommissie vervult haar borgende rol naar behoren en is actief betrokken bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum van de voltijd en de deeltijd en bij het toetsen en beoordelen van dit curriculum en bij het al dan niet verlenen van vrijstellingen aan deeltijdstudenten. In de coronatijd vervulde de commissie een stevige rol bij de borging van de kwaliteit van het toetsen en het afstuderen.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de voltijd- en de deeltijdopleiding voldoen aan de eisen en komt tot een oordeel 'voldoet' voor deze standaard.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De studenten hebben in de verschillende eindwerken – verslagen van lesstages en regiostages, praktijkonderzoek en afstudeervoorstelling en portfolio's - aangetoond dat zij de beoogde competenties op het niveau van een startbekwaam docerend theatermaker op bachelorniveau hebben ontwikkeld. De verschillende verslagen, de portfolio's en de competentiegesprekken gaven het auditteam een duidelijk beeld van de verworven competenties.

De onderzoeken waren relevant met het oog op de afstudeervoorstelling die de studenten maakten en er zaten zeker interessante bevindingen tussen. Veel onderzoek betrof artistiek onderzoek, zelfonderzoek of literatuuronderzoek. Er waren weinig studenten die echt methodologisch verantwoord educatief praktijkonderzoek hadden gedaan. Dat verdient aandacht. Het onderzoek in combinatie met de afstudeervoorstelling getuigde echter wel van voldoende niveau bij de studenten.

Het is mooi dat er in het nieuwe curriculum ruimte komt om af te studeren op een kunsteducatief project. Hierbij zou de onderzoekscomponent (educatief ontwerpend) versterkt kunnen worden.

Dat de studenten het beoogde niveau hebben gerealiseerd, blijkt ook uit het feit dat nagenoeg alle afgestudeerden werkzaam zijn in het werkveld waarvoor ze zijn opgeleid. Sommigen werken als zelfstandig theaterdocent, anderen hebben een dienstverband bijvoorbeeld op een school, een centrum voor de kunsten of bij een (amateur)toneelgezelschap. De afgestudeerden zijn tevreden over de aansluiting van de opleiding op hun werkzaamheden.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de voltijd- en deeltijdopleiding voldoen aan basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 4.

Algemene conclusie:

De opleiding is volop in ontwikkeling. Er is op alle fronten een innovatieve kracht zichtbaar en er is duidelijk sprake van een 'lerende organisatie', die bij het verder ontwikkelen van het onderwijs, voortdurend evalueert of ze op de goede weg is. Daar betreft de opleiding de studenten en het werkveld actief bij. Het energieke docententeam zorgt voor kwaliteit en voor maatwerk. Het auditteam heeft er waardering voor hoe Corona-proof de opleiding het afgelopen jaar heeft geopereerd door op een slimme, gepaste manier het onderwijs te digitaliseren, terwijl dit voor het vak van docerend theatermaker zeker geen sinecure is.

Het auditteam is van oordeel dat de voltijd- en de deeltijdvariant van de opleiding voldoen aan alle standaarden. Het eindoordeel luidt daarom positief. Het auditteam adviseert de NVAO derhalve tot het behoud van de accreditatie van de opleiding.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Rotterdam op 31 mei 2021.

3. INLEIDING

Clustervisitatie Docent Theater

Het cluster Docent Theater bestaat uit zes opleidingen. De audits zijn uitgevoerd door panels van twee evaluatiebureaus. In de auditpanels is gezorgd voor overlap van panelleden, voorzitters en secretarissen, die meerdere audits in het cluster hebben uitgevoerd.

Fontys Hogeschool voor de Kunsten (FHK)

Fontys Hogeschool voor de Kunsten (FHK) is een van de 27 instituten van Fontys Hogescholen. FHK biedt 17 bachelor- en masteropleidingen aan die zijn verdeeld over vier sectoren, te weten: Theater, Dans, Muziek en Beeldend.

De aanwezigheid van de verschillende kunstdisciplines binnen FHK biedt inspirerende kansen voor samenwerking tussen studenten en docenten. In de laatste jaren is er sprake van structureel overleg, uitwisseling tussen de opleidingen, samenwerking binnen het curriculum en kennisdeling.

FHK heeft voor al haar opleidingen een aantal strategische doelen opgesteld, namelijk i) interdisciplinariteit, ii) co-creatie en iii) internationalisering.

In 2019 is door FHK een start gemaakt met een herinrichting van de organisatie: Reïnventing FHK. Door een verbeterde, logische samenwerking met de andere educatieopleidingen en de Master Kunsteducatie (MKE) binnen FHK zal dit ertoe leiden dat onderwijsontwikkeling steeds vaker in gezamenlijkheid kan plaatsvinden en interdisciplinaire innovatieplatforms en verbindingen tussen de Docent-opleidingen binnen het instituut ontstaan. De eerste activiteiten op dit gebied waren ten tijde van de audit net van start gegaan.

Opleiding Docent Theater (binnen Fontys 'Academie voor Theater' (AvT) genoemd)

De Academie voor Theater biedt al sinds 30 jaar de opleiding Docent Theater aan. Deze opleiding bestaat thans uit een opleiding voor voltijdstudenten, deeltijdstudenten en uit een zogenoemde voltijd-variant voor deeltijdstudenten in afbouw.

De opleiding heeft op basis van opmerkingen van alumni en werkveld, besloten een nieuwe deeltijdopleiding op te zetten, die scherper aansluit bij de individuele behoefte van professionals zoals docenten, onopgeleide theaterdocenten, theaterprofessionals zonder ervaring met educatie. De nieuwe deeltijdroute is in principe bedoeld voor studenten die al een hbo- of wo-opleiding hebben afgerond en de studie versneld in 2 à 3 jaar kunnen afronden. De opleiding bood al heel lang een route voor deeltijdstudenten met een dergelijke vooropleiding en achtergrond, de zogenoemde 'variantopleiding'. Voor deze studenten had de opleiding een vierjarig curriculum ontworpen dat zich niet in vijf maar in twee lesdagen per week op school afspeelde. De rest van de week was bestemd voor zelfstudie en mogelijke andere werkzaamheden. Omdat deze opleiding feitelijk een variant was op de voltijdopleiding – met een vergelijkbaar curriculum – werd zij in het dagelijks leven de 'variantopleiding' genoemd. Daarmee had de opleiding (te) weinig ruimte om te kunnen inspelen op individuele wensen en kon zij weinig maatwerk bieden. Met het aanbieden van een nieuwe flexibele deeltijdopleiding, komt er een einde aan deze voltijd-variant. Aan het einde van schooljaar 2021-2022 faseert de variantopleiding uit.

In het studiejaar 2018-2019 hebben de docenten van de opleiding in samenspraak met het werkveld en alumni een nieuw curriculum ontwikkeld.

In 2019-2020 is het nieuwe curriculum in studiejaar 1 en 2 van de voltijdroute geïmplementeerd en in 2020-2021 ook in studiejaar 3.

In september 2020 is de opleiding gestart met het aanbieden van het nieuw ontwikkelde curriculum voor deeltijdstudenten.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie (2014)

Het auditteam van de visitatie in 2014 gaf de opleiding een oordeel 'goed' voor standaard 1 en een oordeel 'voldoende' voor standaard 2 en 3. Het auditteam deed een aantal aanbevelingen, waarmee de opleiding aan de slag is gegaan.

Standaard 1

- *N.a.v. de aanbeveling te onderzoeken, waar de opleiding in het programma nog structureler aandacht zou kunnen besteden aan internationale (theater)ontwikkelingen.*

De opleiding richt zich vooral op de Nederlandstalige markt. Wel gebruikt zij in onderwijsactiviteiten internationale theaterontwikkelingen. De opleiding organiseert iedere drie jaar een studiereis met de gehele opleiding naar het International Community Arts Festival (ICAF). In de Vrije Ruimte (Free Choice) en in de afstudeerfase krijgen de studenten de ruimte en de ondersteuning om activiteiten in een internationale context te ontplooiën. Daarnaast worden er bijeenkomsten georganiseerd waarin studenten informatie krijgen over het internationaal werken en studeren. Een deel van de docenten heeft een cultureel diverse achtergrond. Circa 10% van de studenten is afkomstig uit Vlaanderen.

Standaard 2

- *N.a.v. de aanbeveling om opvolging te geven aan de voornemens om bij vacatures docenten van buiten aan te trekken en niet alleen (gast)docenten uit te nodigen die al bekend zijn met het DNA van de opleiding.*

De opleiding heeft de afgelopen jaren diverse nieuwe docenten aangenomen. Het merendeel van deze docenten is jonger dan veertig jaar, een deel heeft een cultureel diverse achtergrond. Daarnaast is de opleiding bij het aannemen van nieuwe docenten steeds expliciet op zoek naar docenten die naast een theaterdocentopleiding ook een andere opleiding hebben genoten. Er zijn veel nieuwe docenten van buiten FHK aangetrokken.

- *N.a.v. de aanbeveling ervoor te zorgen dat de Kennisbasis is geïncorporeerd in de set beoogde eindkwalificaties en dat die aspecten van de Kennisbasis die niet voldoende aan de orde komen, in het curriculum worden geïmplementeerd, gekoppeld aan de eigen artistieke en onderwijskundige visie.*

De opleiding heeft de Kennisbasis in alle projecten en leeractiviteiten verwerkt. Bij iedere leeractiviteit plaatst zij een theoretisch kader, in de digitale studiegids is per leerlijn de bijbehorende literatuur verwerkt, die tevens in een aparte literatuurlijst is weergegeven. Binnen het KiC-onderwijs (Kunst in Cultuureducatie) is ook aandacht voor de Kennisbasis.

- *N.a.v. de aanbeveling ervoor te zorgen dat de verwerving van de kennis van de geschiedenis en de kennis van de plek van CKV en Kunst Algemeen in het onderwijs en voor drama en theater in het bijzonder en de kennis van de kerndoelen en eindtermen voor CKV en Kunst Algemeen in de modulebeschrijvingen explicieter wordt beschreven.*

Het vak KiC wordt in jaar 1 en 2 als verplicht vak aangeboden aan studenten van Docent Theater. KiC1 is een eerste kennismaking met kunstbeschouwing. Bij de vakbeschrijving van KiC2 staat expliciet vermeld dat het lesdoel is 'het creëren van inhoudelijke basis voor het docentschap, met name de bovenbouw van de middelbare school'.

Standaard 3

- *N.a.v. de aanbeveling meer aandacht te besteden binnen het theoretisch onderzoek aan de eigen visie van de student en de relatie van het onderzoek met de beroepspraktijk en de reflectie van de student op zijn onderzoek.*

De opleiding heeft het theoretisch onderzoek opnieuw vormgegeven. Het heet nu praktijkgericht onderzoek. In het onderzoek wordt een verbinding tussen werkveld en afstudeerwerk gemaakt en is er ook aandacht voor niet-theoretische onderzoeksmethodes. In het nieuwe curriculum wordt het praktijkgericht onderzoek nog verder gekoppeld aan het afstudeerwerk door het een integraal onderdeel van het gehele afstudeerproject te maken.

Ook zijn studenten vanaf het eerste jaar met onderzoek bezig, dat steeds gekoppeld is aan de praktijk. Door middel van dit onderzoek en de voortdurende aandacht voor feedback en reflectie, vindt de visievorming van de student plaats over zijn toekomstige rol in het werkveld.

- *N.a.v. de aanbeveling aan de toetscommissie en examencommissie om verder te gaan met de controle op de kwaliteit van het toetsen en beoordelen en daar waar nodig/ gewenst te zorgen dat er op korte termijn verbeteringen worden aangebracht, o.a. in het explicieter formuleren van criteria.*

De toetscommissie stelt een representatieve set van toetsen samen, die zij voorlegt aan de examencommissie. De toetscommissie houdt zicht op de vakbeschrijvingen in de Digitale Studiegids waarin de inhoud en de criteria staan waarop wordt beoordeeld. Er is een afstudeerteam samengesteld met leden vanuit het werkveld, die als tweede beoordelaar worden betrokken. Doordat dit team in gezamenlijkheid hun bevindingen vergelijkt en bespreekt ontstaat er een meer intersubjectief oordeel. In het nieuwe curriculum worden zowel proces als eindwerk van de student beoordeeld. Er wordt gewerkt in de vorm van projecten die in totaal, geïntegreerd worden beoordeeld. Bij toetsing wordt het vier ogenprincipe toegepast.

In onderstaand rapport beschrijft het auditteam bij de verschillende standaarden zijn bevindingen met betrekking tot de hierboven genoemde ontwikkelingen.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

De studenten van de opleiding Docent Theater worden opgeleid om in het binnenschoolse en buitenschoolse werkveld van de kunsteducatie les te geven en theater te maken.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding – binnen Fontys de 'Academie voor Theater' genoemd - zich hiervoor thans baseert op het herijkte landelijke opleidingsprofiel van 2018 voor de bachelor- en master-kunsvakdocentopleidingen en de daarin verwerkte Kennisbasis. Dit profiel is tot stand gekomen in nauw overleg met het werkveld en alle kunsvakdocentopleidingen (KVDO) en in samenwerking met het Landelijk Kenniscentrum Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) dat de vijf onderscheiden profielen heeft gepubliceerd: i) kunstdocent bovenbouw havo en vwo, ii) kunstdocent onderbouw havo en vwo, iii) kunstdocent mbo, iv) kunstdocent in het po, v) kunstprofessional in de actieve cultuurparticipatie.

Tot en met het cohort 2018-2019 baseerde de opleiding zich op het oude opleidingsprofiel uit 2003.

Het herijkte landelijk profiel is ook gekoppeld aan de nieuwe wettelijke bekwaamheidseisen van de docent uit 2017: i) vakinhoudelijk bekwaam, ii) vakdidactisch bekwaam en iii) pedagogisch bekwaam.

Bij de herijking van het landelijk profiel voor de Docent Theater is wederom een relatie gelegd met de internationale aanduiding van het bachelorniveau en oriëntatie aan de hand van de zogenoemde Dublin Descriptoren. De opleiding heeft in een schema laten zien welke competentie met welke descriptor(en) correspondeert.

In het competentieprofiel van 2018 – dat de opleiding heeft gehanteerd bij de opzet van de nieuwe curriculae voor voltijd en deeltijd - staan de volgende vijf competenties centraal:

- Artistiek competent
- Pedagogisch-didactisch competent
- Interpersoonlijk competent
- Omgevingsgericht competent
- Kritisch reflectief en onderzoekend competent

De competentie 'omgevingsgericht' is geheel nieuw in deze herijkte competentieset. 'Kritisch reflectief en onderzoekend competent' is nu apart genoemd en niet meer verweven in andere competenties. In het competentieprofiel is deze competentie als volgt beschreven: *'De kunsvakdocent komt door reflectie en onderzoek tot inzicht en kennis voor zijn functioneren als professional. Hij zet zijn onderzoeksvaardigheden in om lerenden te stimuleren bij de ontwikkeling van een onderzoekende houding en te begeleiden bij het doen van eenvoudig onderzoek.'*

De opleiding heeft de competenties vervolgens vertaald naar drie niveaus met gedragsindicatoren: propedeuse, hoofdfase en afstudeerfase. (Zie standaard 2.)

De opleiding spreekt in tegenstelling tot hetgeen in het beroepsprofiel staat niet van beroepskritische situaties maar van het realiseren van beroepsproducten; beroepsproducten die een bijdrage leveren aan de leerwerkplek/stageplek in de vorm van een verbetering, ontwikkeling of oplossing van een probleem. (Zie daarover ook standaard 2.)

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding Docent Theater van Fontys nog geen (door)vertaling heeft gemaakt van het landelijke profiel naar een eigen opleidingsprofiel, waarin ze de eigen accenten/eigen profilering – spelen, eigenheid, creatief, geëngageerd - nader uitwerkt en vertaalt naar leeruitkomsten. Ten tijde van de audit werd duidelijk dat de opleiding aan de slag wil met leeruitkomsten; te meer om de studenten nog meer houvast te geven bij het stellen van eigen leerdoelen voor de eigen ontwikkeling. (Zie voor eigen inkleuring hieronder.) Het auditteam acht het belangrijk dat de opleiding deze slag nu snel gaat maken en de eigen profilering – die zij wel in de gesprekken tijdens de audit duidelijk naar voren bracht – (ook) op papier uitwerkt.

Profilering/ eigen inkleuring

De Academie voor Theater van Fontys Hogeschool voor de Kunsten (FHK) wil professionals opleiden die zowel het docentschap als het theater maken beheersen. De opleiding noemt de professionals om deze reden docerend theatermaker en niet docent theater, omdat ze start vanuit het creatieve. Spelen is een belangrijke kern. Daarmee onderscheidt de opleiding zich van andere opleidingen Docent Theater. Spelen heeft in de landelijke competenties ook een minder groot aandeel.

Zoals al hierboven is vermeld, acht het auditteam het belangrijk dat de opleiding haar eigen profiel nader uitwerkt en doorvertaalt naar de leeruitkomsten, zodat de eigen inkleuring helder terug te lezen is voor alle betrokkenen.

Internationale dimensie

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding vooral opleidt voor de Nederlandstalige markt; inclusief Vlaanderen. Er zijn in de opleiding ook studenten – ongeveer 10% van de instroom - en docenten die uit Vlaanderen komen.

De opleiding richt zich vooral op internationalisation-at-home en streeft er niet zozeer naar dat studenten internationale ervaring gaan opdoen. Alhoewel internationale ervaring binnen het curriculum beperkt aandacht heeft, biedt de opleiding voor studenten die dat willen de mogelijkheid om een paar maanden naar het buitenland te gaan. (Zie verder standaard 2.)

Daarnaast heeft de opleiding de ambitie om aandacht te besteden aan interculturele aspecten, diversiteit en inclusie. Daarmee is zij al bezig; ook in samenspraak met de andere kunstvakdocentopleidingen van FHK. Het auditteam acht het belangrijk, dat de opleiding deze elementen zowel nader uitwerkt in leeruitkomsten als in een vertaling naar het programma, instroom en inzet personeel. Daarin moet zij nu slagen gaan maken.

Afstemming vakgenoten en werkveld

De opleiding stemt regelmatig af met vakgenoten in het Kunstvakdocentenoverleg (KVDO) over het beroepsprofiel en de competenties. Ook heeft de opleiding binnen FHK veel contact met de andere kunstvakdocentopleidingen voor Dans, Muziek en Beeldende Kunst en Vormgeving.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding oog en oor heeft voor ontwikkelingen in het werkveld. De opleiding heeft een breed netwerk en is met het werkveld voortdurend in dialoog over wat er speelt; ook via de eigen docenten - die deels nog werkzaam zijn in het veld - en via de alumni. Dit netwerk is de laatste jaren steeds breder geworden en de opleiding is het werkveld meer en beter gaan benutten, onder andere door samen te werken in projecten, bij stages en bij toetsing. De opleiding was lange tijd erg gesloten, aldus de docenten die het auditteam sprak, maar haar blik is nu naar buiten gekeerd. Tevens onderhoudt de opleiding contacten met het Vlaamse werkveld.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding baseert zich op het herijkte landelijke opleidingsprofiel van 2018 en de daarin verwerkte Kennisbasis dat in nauw overleg met het werkveld en het Kunstvakdocentenoverleg tot stand is gekomen. Dit landelijk profiel is ook gekoppeld aan de nieuwe wettelijke bekwaamheidseisen van de docent uit 2017. Er is een koppelingsoverzicht gemaakt tussen de vijf competenties en de Dublin Descriptoren. Daarmee is het bachelorniveau is geborgd. Het is belangrijk dat de opleiding nu een (door)vertaling maakt van het landelijke profiel naar het eigen opleidingsprofiel van de docerend theatermaker, waarin ze de eigen accenten/eigen profilering nader uitwerkt en vertaalt naar leeruitkomsten.

De opleiding heeft een duidelijke visie op internationalisering, waarin zij stelt dat zij voornamelijk opleidt voor de Nederlandstalige markt. Voor studenten met ambities om naar het buitenland te gaan, biedt de opleiding wel de ruimte. Daarnaast beoogt zij dat de studenten kennis hebben van internationale ontwikkelingen.

Het is belangrijk dat studenten ook kennis en ervaring opdoen op het gebied van interculturele aspecten, diversiteit en inclusie. De opleiding heeft laten weten dat deze aspecten een plek zullen krijgen.

De opleiding stemt regelmatig af met vakgenoten en het werkveld, waaronder organisaties waarmee ze samenwerkt in projecten en stages.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de voltijd- en deeltijdopleiding voldoen aan de basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 1.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

Programma

Koppeling competenties en programma

De opleiding heeft de competenties verder uitgewerkt naar prestatie-indicatoren op drie niveaus: propedeuse, hoofdfase en afstudeerfase. Het auditteam heeft kennisgenomen van het competentie-overzichtsschema en zag hierin een duidelijke opbouw in zelfstandigheid en complexiteit per (onderdeel van de) competentie. De opleiding heeft deze prestatie-indicatoren vertaald in concrete leerdoelen per onderwijsdeel en daar beoordelingscriteria aan gekoppeld. In de mooi vormgegeven digitale studiegidsen is alle informatie over de opzet en inhoud, de doelen, de manier van toetsen, de opdrachten, de docenten en de te bestuderen literatuur (verplicht en aanbevolen) voor alle betrokkenen duidelijk beschreven. Via gekleurde blokjes is ook inzichtelijk gemaakt welke competenties op welk moment aandacht krijgen. De opleiding heeft het curriculum ingedeeld in vier fases: oriënteren (jaar 1), verdiepen (jaar 2), verrijken (jaar 3), profileren (jaar 4). Ieder jaar nemen de complexiteit van de opdrachten en de zelfstandigheid van de studenten verder toe. De studenten kunnen als ze het hele curriculum doorlopen alle competenties op het gewenste niveau ontwikkelen.

Opzet en inhoud programma

Het auditteam trof tijdens de audit een opleiding aan die volop in ontwikkeling is. Het auditteam was te spreken over de innovatieve kracht die het op alle fronten zag. Er is duidelijk sprake van een 'lerende organisatie', die bij het verder ontwikkelen van het onderwijs, voortdurend evalueert of ze op de goede weg is en waar mogelijk meteen of in het volgende studiejaar bijstelt. Daar betreft de opleiding de studenten – waaronder de studenten in de opleidingscommissie - en het werkveld actief bij. Zo zorgt ze ervoor dat het onderwijs/het nieuwe curriculum zo goed mogelijk aansluit bij de individuele behoeftes van zowel de voltijd als de deeltijdstudenten en bij de wensen van het huidige werkveld. In het nieuwe curriculum is er een sterkere focus gekomen op pedagogisch-didactische competenties.

Tevens besteedt de opleiding in het curriculum op verschillende manieren aandacht aan de drie strategische doelen van FHK. Zo is de interdisciplinariteit zichtbaar in de samenwerking met andere opleidingen binnen FHK, maar ook in de voorstellingen die studenten maken waarin verschillende kunstvormen vertegenwoordigd zijn. Co-creatie vindt plaats met het werkveld in de vorm van onderwijsprojecten (met name in de drie projecten van het tweede jaar), diverse stages van studenten, theaterfestival Storm en binnen de Vrije Ruimte (voorheen de minor) in het curriculum. Tot slot is er een toenemende aandacht voor internationalisering, met name door te zorgen voor internationale inbreng binnen het onderwijsprogramma. (Zie verder hierover onder de verschillende paragrafen.)

- *Voltijd*

In het vernieuwde curriculum dat met ingang van 2019-2020 is geïntroduceerd in de voltijd ligt de focus op projectonderwijs. De opleiding heeft elk jaar opgedeeld in drie periodes. In elke periode staat er een project centraal.

Bij elk project zijn de drie vaardigheden 'educatie', 'maken' en 'spelen' aanwezig, zo heeft het auditteam op basis van de digitale studiegids geconstateerd. Steeds voert één vaardigheid de boventoon. In de projecten komen naast de leerlijnen 'educatie', 'maken' en 'spelen' ook de leerlijnen 'werkplekleren' en 'dramaturgie' aan de orde. Daarmee borgt de opleiding dat ze geen van de aspecten van het docerend theatermakerschap vergeet.

Daarnaast is er binnen de projecten aandacht voor ondernemerschap, bijvoorbeeld door studenten uit te dagen zelf een keuze te maken bij welk theatergezelschap zij hun opdracht willen uitvoeren.

Elke periode levert de student een beroepsproduct op. Voorbeelden van projecten en beroepsproducten zijn:

- *In project 'Educatie' staat het ontwikkelen en het uitvoeren van een spelcursus in het VO centraal ter voorbereiding op de presentatie die met dezelfde groep gemaakt gaat worden. De student ontwerpt en voert een lessenserie uit van minimaal 6 lessen voor een groep jongeren in het voortgezet onderwijs. De lessenserie dient als voorbereiding op een voorstelling met die jongeren van maximaal 15 minuten, gebaseerd op een 'toneeltekst uit het wereldrepertoire' (project 'Maken').*
- *In het project 'Spelen (en verbinden)' maakt en speelt de student een voorstelling in opdracht van een theatergezelschap, onder leiding van een regisseur. Hij ontwikkelt met medestudenten rondom de voorstelling een contextprogramma, passend bij de vorm en inhoud van de voorstelling.*

De student werkt individueel of samen met andere studenten aan de beroepsproducten.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding met de projecten in het nieuwe curriculum zorgt dat er samenhang kan ontstaan tussen de verschillende onderdelen. Deze samenhang lijkt in de beschrijving op papier – in de studiegids – nu nog wat gefragmenteerd door een stapeling van leerlijnen. Het auditteam beveelt de opleiding aan ervoor te zorgen, dat die samenhang aanwezig is/blijft.

De docenten zijn door de projecten veel meer met elkaar gaan samenwerken. Zij focussen zich nu niet meer (alleen) op het eigen vakgebied. (Zie ook onder de paragraaf 'personeel'.)

De opleiding legt niet alleen een focus op het individuele leerproces, maar ook een sterke focus op samenwerkend leren, het leren met en van elkaar in het oplossen van complexe en innovatieve vraagstukken in de projecten. De studenten zijn hierin co-creator voor elkaar.

Dit levert de studenten nieuwe manieren van werken op en nieuw handelingsrepertoire.

De docenten stimuleren dit expliciet in hun lessen en in de begeleiding.

Het met en van elkaar leren komt ook terug in het betrekken van de medestudenten bij het beoordelen van de kwaliteit van de producten en het geven van feedback hierop aan elkaar.

In het eerste studiejaar besteedt de opleiding thans expliciet aandacht aan het leren geven van feedback.

In de hogere studiejaren komt het leren met en van elkaar o.a. terug in de intervisie op de stageplek door middel van methodische werkbegeleiding (MWB). Door het geven van goede feedback coachen de studenten elkaar enerzijds in hun persoonlijke ontwikkeling en anderzijds ontwikkelen ze vaardigheden die onmisbaar zijn in het vak van docerend theatermaker.

Het auditteam acht bovengenoemde uitgangspunten waardevol.

Naast het vaste programma, biedt de opleiding totaal 30 EC voor Vrije Ruimte/Free Choice (voorheen de minor). Deze ruimte kan de student inrichten naar eigen leervragen en ontwikkelingswensen voor verbreding en/of verdieping. De student kan hierbij kiezen uit het aanbod van FHK, maar ook zelf een aanbod samenstellen of elders – ook in het buitenland – aanbod volgen en/of stagelopen. De student stelt daarvoor een plan op en bespreekt dit met zijn begeleiders van Free Choice.

Uit de opleidingsevaluaties blijkt dat de voltijdstudenten over het algemeen tevreden tot zeer tevreden zijn; ook over de nieuwe manier van werken met projecten. Daar waar nodig/gewenst kwamen zij nog met (kleinere) werkpunten/tips voor de opleiding, zoals meer duidelijkheid over het portfolio dat zij gedurende de opleiding over hun competentie-ontwikkeling moeten bijhouden en de kwaliteit van feedback. (Zie daarover verder standaard 3.)

In de evaluaties in 2019-2020 vroegen de derdejaars die nog het oude curriculum volgden om meer aandacht voor didactiek en onderwijskunde. Ook uit het startbekwaamheidsonderzoek onder alumni kwam het verzoek om meer aandacht voor didactiek. De opleiding is zoals uit bovenstaande blijkt met deze ontwikkelpunten aan de slag gegaan in het nieuwe curriculum en besteedt nu voldoende en evenwichtig(er) aandacht aan het aspect educatie. In de gesprekken tijdens de audit kwam naar voren dat – in tegenstelling tot in het verleden – het lesgeven op een school door zowel de studenten als de docenten niet meer gezien wordt als minder interessant.

Daarnaast controleert de opleiding nu vooraf of in elk project in het nieuwe curriculum zowel maken, spel als educatie-elementen voorkomen.

- *Deeltijd*

Ook de deeltijdopleiding die in september 2020 van start is gegaan, kent een opzet in projecten. De opleiding heeft in totaal negen projecten ontwikkeld die negen weken duren en 20 EC omvatten. In de tussen de projecten liggende weken - de zogenoemde intermezzo- weken - is er ruimte voor samenkomsten en vindt er intervisie plaats en geven de studenten elkaar feedback. Studenten die niet in aanmerking komen voor vrijstellingen voeren sommige projecten een tweede maal uit op een hoger niveau.

De projecten zijn voor een deel groepsprojecten en voor een deel individuele projecten.

In zeven van de negen projecten staan steeds twee competenties centraal. Die vormen daarin het zwaartepunt. Zo staan bijvoorbeeld in het project 'Young' het pedagogisch-didactisch vermogen en het interpersoonlijk vermogen centraal en in het project 'Movement' het artistiek vermogen en het kritisch-reflectief en onderzoekend vermogen. Maar ook het ontwikkelen van andere competenties komt aan de orde in de betreffende projecten.

In twee eindwerken (afstudeerfase) komen alle competenties samen.

Het auditteam constateert dat de opleiding de verschillende competenties meerdere malen laat terugkomen in verschillende contexten. Studenten krijgen hierbij de ruimte om in samenwerking met de studiecoach op basis van de indicatoren behorend bij de verschillende competenties zelf eigen leervragen te formuleren, passend bij hun eigen ontwikkeling en belangstelling. Ook de invulling van het project kan verschillen. Een student die al 20 jaar voor de klas heeft gestaan zal een andere focus hebben en een andere verbreding en verdieping zoeken, dan een student die eerder een master in de kunsten volgde. Zo nodig kunnen studenten projecten op een hoger niveau nog een keer herhalen.

De deeltijdstudent die het auditteam sprak, vond de verschillende indicatoren behorend bij de competenties duidelijk. Ze vertelde dat ze er steeds een aantal uitkoos, waaraan ze wilde werken.

Net als de voltijdstudenten zijn ook de deeltijdstudenten tevreden over de opleiding, zo blijkt uit de recente opleidingsevaluaties. De opleiding is met de werkpunten/tips van de huidige deeltijdstudenten aan de slag gegaan.

Kennisbasis en ongegradeerde bevoegdheid

De opleiding heeft de Kennisbasis in het nieuwe curriculum verwerkt in de theorielessen 'Kunst in Cultuureducatie (KiC)'. Alle voltijdstudenten krijgen in het eerste en tweede studiejaar samen met studenten van de andere docentopleidingen van FHK binnen KiC gedurende een aantal blokken lessen 'Kunst Algemeen' en 'CKV'. Daarin vindt een brede oriëntatie op en kennisverwerving van de geschiedenis van diverse kunstdisciplines plaats en leren de studenten in principe alle theorie die ze nodig hebben om deze vakken te verzorgen in het voortgezet onderwijs (VO). De toetsing vindt plaats aan de hand van een aantal grote opdrachten. (Zie standaard 3.)

Of de studenten het geleerde tijdens hun studie ook daadwerkelijk in de praktijk gaan overdragen aan leerlingen, hangt af van de keuzes die ze maken voor de eigen profilering en de daaraan gekoppelde stages in jaar 3 en 4. (Zie onder praktijkgerichtheid/stages.) De deeltijdstudenten hebben al een eigen werkplek in het binnen- of buitenschoolse kunsteducatieve werkveld. De opleiding meldde desgevraagd dat ook in het nog verder te ontwikkelen deeltijdcurriculum KiC-lessen opgenomen zullen worden, zodat de studenten wel de theoretische (kennis)basis meekrijgen.

Het auditteam vindt het goed dat de aandacht voor de Kennisbasis via de KiC-lessen nu structureel aandacht krijgt, want studenten in de oude voltijd en de variantopleiding kregen hierover minder mee, aldus de studenten en alumni die het auditteam sprak. Het auditteam concludeert wel dat het kunnen lesgeven in het eerstegraads gebied niet voor alle studenten heel stevig geborgd is; zeker niet wanneer zij kiezen voor een andere profilering in jaar 3 en 4. Voor hen is er alleen de VO-stage in studiejaar 2. (Zie hieronder.) Dat geldt ook voor de deeltijdstudenten wanneer zij niet werkzaam zijn in een VO-school. Het auditteam constateert dat op dit punt een spanningsveld blijft bestaan. Het auditteam beveelt de opleiding aan hier - ook in samenspraak met het werkveld, alumni en studenten - scherp op te blijven letten.

Praktijkgerichtheid/stages

Het auditteam heeft geconstateerd dat het (nieuwe) curriculum zeer praktijkgericht is. Zoals al hierboven is vermeld, is het curriculum opgebouwd rondom projecten, die de studenten voor een deel in en/of met het werkveld moeten uitvoeren.

Daarnaast zijn er in het (nieuwe) curriculum in ieder studiejaar stages opgenomen. In het eerste studiejaar starten de voltijdstudenten met een 'snuffelstage' en moeten ze direct twee lessen geven in het kunsteducatieve werkveld.

In het tweede studiejaar lopen de studenten twee stages in het voortgezet onderwijs. Zoals al hierboven is beschreven moeten de studenten daarbij een lessenserie ontwikkelen en geven (educatie) en een voorstelling met de leerlingen voorbereiden en uitvoeren (maken). De opleiding werkt hierbij al sinds lange tijd samen met het Eckhartcollege (in de voltijddopleiding) en het Willem II College (in de voltijdvariant). Samenwerking met het Willem II College blijft behouden, ook al faseert de voltijdvariant nu uit, en er nieuwe samenwerkingen met middelbare scholen aangegaan worden.

In het derde en vierde studiejaar staan een aantal grote stages op het programma: een stage als docerend theatermaker en een stage als onderdeel van het afstudeerproject. Gedurende de stages in het derde en vierde studiejaar organiseert de opleiding Methodische Werkbegeleiding (MWB) in groepsverband in de vorm van wekelijkse supervisie en is er begeleiding op de stageplek.

De deeltijdstudenten moeten bij de start van de opleiding al beschikken over een werk- of stageplek (minimaal 8 uur per week inclusief voorbereiding) binnen een van de werkvelden van theatereducatie: binnen- en buitenschools, podia en festivals, community art, theaterscholen en -verenigingen. Op deze werkplek kan het geleerde in de praktijk worden gebracht en/of kan de student de opdrachten uitvoeren die in de verschillende projecten aan de orde komen.

Tijdens de audit is ook gesproken over het gebruik van de LKCA-beroepsprofielen. (Zie standaard 1.) De opleiding liet desgevraagd weten dat de studenten bij elk project zelf mogen kiezen met welke doelgroep zij willen werken. Daarmee krijgen ze de ruimte hun eigen fascinatie te volgen. Veel studenten gaan na hun afstuderen aan het werk in een hybride praktijk. De opleiding stimuleert de studenten om zoveel mogelijk kennis te maken met verschillende doelgroepen, maar ze dwingt de studenten niet. Zoals uit bovenstaande blijkt, moeten alle voltijdstudenten in het tweede studiejaar wel twee periodes stage lopen in het VO. Daarmee zorgt de opleiding ervoor dat alle voltijdstudenten ervaring kunnen opdoen met lesgeven aan leerlingen in onder- en bovenbouw.

De opleiding richt haar blik ook regelmatig 'naar buiten': op actuele ontwikkelingen in de wereld en op maatschappelijke thema's. Zo vertelden de vierdejaars studenten dat zij bijvoorbeeld gesprekken hadden gevoerd naar aanleiding van een voorstelling over de kleding-industrie en over het onderwerp 'afscheid van de kunstenaar'. Met de tweedejaars is gediscussieerd over de vraag: 'zet je kunst als middel in of als doel?' Ook noemden de studenten de aandacht voor Community Art.

Onderzoek

Zoals onder standaard 1 is vermeld is 'kritisch reflectief en onderzoekend competent' apart benoemd in de herijkte competentieset uit 2018. Het auditteam heeft geconstateerd dat het ontwikkelen van deze competentie aantoonbaar onderdeel uitmaakt van het curriculum, met name in het dramaturgie-onderwijs. Zo vraagt de opleiding de studenten voortdurend te reflecteren op zichzelf en op wat medestudenten doen en daarop feedback te geven. De insteek van de opleiding op onderzoek is praktijkgericht. Het auditteam is van oordeel, dat dit in de lijn van hbo bachelor-onderzoek ligt. De studenten zijn vanaf het eerste jaar met onderzoek bezig. De opleiding koppelt leren aan onderzoeken en stelt dat leren van het vak niet kan zonder exploreren, experimenteren, analyseren en expliciteren. De kwaliteit van het onderzoek (proces) speelt hierbij een even cruciale rol als de kwaliteit van het resultaat (product). Door middel van onderzoek en voortdurende aandacht voor feedback en reflectie, beoogt de opleiding dat er visievorming bij de student plaatsvindt over zijn toekomstige rol in het werkveld. Dit gaat in het nieuwe curriculum resulteren in visiepresentaties in jaar 3 en 4. In het nieuwe curriculum wordt het praktijkgericht onderzoek nog verder gekoppeld aan het afstudeerwerk door het een integraal onderdeel van het gehele afstudeerproject te maken. Het auditteam constateert op basis van de steekproef van de afstudeeronderzoeken die het inzag, dat de opleiding de studenten vrijlaat in welke methodieken zij bij hun afstudeeronderzoek kunnen/willen gebruiken. Er is ook ruimte voor niet-theoretische onderzoeksmethodes. Het auditteam zag in de afstudeerwerken met name literatuuronderzoek, zelfanalyse en interviews door de studenten als basis voor hun vak of eindontwerpen. Het 'ik' van de student staat in deze artistieke onderzoeken vaak centraal. Het auditteam is van oordeel dat dit een wat smalle invulling van onderzoek is en acht nog meer/andere invalshoeken mogelijk waarbij ook crossovers met andere disciplines en domeinen denkbaar zijn. Ook zouden de studenten veel meer met en van andere aanpalende disciplines kunnen leren, onderzoeksresultaten kunnen uitwisselen, waardoor de docerend theatermaker zijn onderzoeksaanpak kan plaatsen in een groter geheel. Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding per student kijkt welke methode/wel sleutelwerk hij zou kunnen gebruiken. Het auditteam beveelt de opleiding aan vast te (gaan) leggen hoe ze dat doet. Het auditteam mist een duidelijke visie (op papier) van de opleiding over wat zij verstaat onder onderzoekend vermogen voor een docerend theatermaker en welke soorten onderzoek daarbij passend (kunnen) zijn. In de visie zouden enkele – voor de theaterdocent relevante - onderzoeksmethodologieën nader kunnen worden beschreven en van handvaten voorzien (bijvoorbeeld rondom actieonderzoek) en van voorbeelden. Hierbij zou de opleiding ook de lectoren kunnen raadplegen en/of kunnen betrekken.

Internationale dimensie

Zoals al onder standaard 1 is vermeld, leidt de opleiding vooral op voor de Nederlandstalige markt en streeft zij er niet zozeer naar dat studenten internationale ervaring gaan opdoen. De opleiding biedt de studenten wel de mogelijkheid om een paar maanden naar het buitenland te gaan, bijvoorbeeld door een externe stage te lopen of (mee) te werken aan een internationaal project. Dit kan o.a. bij de Vrije Ruimte in het nieuwe curriculum. Meerdere studenten zijn inmiddels naar de Summerschool van het Archa Theatre in Praag geweest. Daarnaast gaan docenten en studenten elke drie jaar naar het International Community Arts Festival (ICAF). Met het Vlaamse werkveld heeft de opleiding regelmatig contact. Studenten voeren opdrachten uit voor Vlaamse opdrachtgevers, kunnen in het derde of vierde jaar in Vlaanderen stagelopen in het binnen- en buitenschoolse veld of er hun afstudeerproject doen.

Via internationalisation-at-home besteedt de opleiding in het onderwijs aandacht aan internationale theaterontwikkelingen.

Het auditteam kan zich vinden in bovenstaande invulling van de internationale dimensie en acht deze passend.

Zoals al onder standaard 1 is beschreven, heeft de opleiding de ambitie om aandacht te besteden aan interculturele aspecten, diversiteit en inclusie. Dit acht het auditteam belangrijk, daar dit zeker in de theaterwereld, maar ook in het onderwijs onderwerpen zijn die aandacht behoeven.

Instroom, toelating en aansluiting

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding er met de toelatingsprocedure voor zorgt dat alleen studenten die de potentie hebben de studie met goed gevolg te doorlopen, worden toegelaten.

Studenten met een havo, vwo of mbo-4 achtergrond zijn in principe toelaatbaar. Voor de toelating hanteert de opleiding een duidelijke en zorgvuldige selectieprocedure van drie dagen die o.a. bestaat uit een auditie met spel (tekst en improvisatie), theater maken, een bewegingsles en een motivatiegesprek.

In het voorjaar van 2020 vonden de audities online plaats in verband met COVID-19. Omdat fysiek bewustzijn moeilijk online te toetsen was, heeft de opleiding daar extra aandacht aan besteed in het eerste studiejaar en onderzocht wat studenten op dat gebied nog nodig hadden.

Zoals al eerder vermeld heeft de opleiding besloten met de nieuw opgezette deeltijdopleiding scherper aan te sluiten bij de individuele behoefte van professionals zoals docenten, onopgeleide theaterdocenten en theaterprofessionals zonder ervaring met educatie.

Om de deeltijdopleiding te kunnen volgen, moeten de studenten beschikken over een werk-/of stageplaats van minimaal 8 uur per week binnen één van de werkvelden van theatereducatie. De opleiding checkt deze 'eisen werkkring' tijdens het afnemen van de auditie. Een student die niet beschikt over een geschikte werkkring, kan niet in de deeltijdopleiding ingeschreven worden. De deeltijdstudenten doen net als de voltijdstudenten auditie en moeten daarbij o.a. een aantal opdrachten inleveren waaronder een motivatiebrief, een CV en een zelfportret, een essay en een analytische beschouwing van een kunstwerk. Tijdens de auditiedagen let de opleiding o.a. op technische en fysieke vaardigheden, op artistieke aanleg en affiniteit met educatie. Als de student is toegelaten, volgt nog een gesprek met de studietoelator over eerder verworven competenties en leerbehoeften van de student.

Tijdens de audit is uitgebreid stilgestaan bij de deeltijdopleiding, de studenten die daarin mogen/kunnen instromen en de duur van de studie. Het auditteam constateert, dat de betrokkenen bij de opleiding daarvan nog niet allemaal een even scherp beeld kunnen geven. Op de website staat dat studenten afhankelijk van vak-gerelateerde diploma's en/of eerder verworven competenties binnen één, twee of drie jaar kunnen afstuderen. De opleiding was ten tijde van de audit nog maar net gestart en kon nog weinig voorbeelden aandragen over hoe dat in de praktijk werkt. Voorop staat dat de opleiding voor elke student maatwerk wil leveren en een flexibel traject wil bieden. Het stemt het auditteam tevreden dat de examencommissie hier nauw bij betrokken is en samen met de opleiding optrekt in het al dan niet verlenen van vrijstellingen. Op dit moment gebeurt dat nog alleen op basis van diploma's. Zo is er bijvoorbeeld vrijstelling mogelijk voor een deel van de propedeuse en/of de Vrije Ruimte als de studenten al een hbo- of wo-opleiding hebben afgerond.

Het auditteam beveelt de opleiding aan scherp te (blijven) kijken over welke soort kennis en ervaring het precies gaat. Een docent aan de pabo of een docent biologie bijvoorbeeld, beschikt niet automatisch al over kennis en ervaring op het gebied van kunstdidactiek.

De deeltijdstudent die het auditteam sprak, was wel heel tevreden over de manier waarop zij en haar medestudenten maatwerk geboden kregen in de uitvoering van de opdrachten. In haar groep zaten nog vijf andere studenten die al een andere docentopleiding hadden gevolgd. De overige negen studenten kwamen uit de kunstwereld, waaronder twee vanuit het mbo die al vele jaren werkervaring hebben.

Student centraal

Uit bovenstaande blijkt al dat de student (voltijd en deeltijd) in het nieuwe curriculum sterk centraal staat. Dat was ook de nadrukkelijke wens van de alumni, zo bleek uit evaluaties. Met de nieuwe deeltijd wil de opleiding ook beter aansluiten op de kennis en ervaring die de deeltijdstudenten hebben door hen een flexibel traject aan te bieden. Dat was in de variantopleiding die gestoeld was op het voltijdprogramma minder mogelijk. Die flexibiliteit acht het auditteam een sterk punt.

De opleiding stimuleert zowel de voltijd- als de deeltijdstudent om zelf met vraagstukken te komen en zelf ontwikkeldoelen te formuleren in relatie tot de opleidingscompetenties.

De studenten mogen bij elk project en bij elke stage in studiejaar 3 en 4 zelf kiezen met welke doelgroep zij willen werken en daarbij hun eigen fascinatie volgen.

Studiebegeleiding, studievoortgang en veiligheid

De studieloopbaanbegeleiding (SLB) in de voltijdopleiding is in de propedeuse het meest intensief omdat in dit eerste jaar duidelijk moet worden of de student de juiste studiekeuze heeft gemaakt. Tevens wil de opleiding ervoor zorgen dat de student zich zo snel mogelijk thuis voelt op de opleiding. In het nieuwe curriculum is de begeleiding – met het oog op de regie die de student heeft over zijn eigen leerproces – nog intensiever geworden. Omdat de studenten in het nieuwe curriculum werken in wisselende groepen, heeft de opleiding naar de beste vorm voor SLB gezocht. Met ingang van 2020-2021 zitten de studenten in groepen, die iedere drie weken samenkomen. In deze bijeenkomsten worden bijvoorbeeld portfolio's onderling besproken, krijgen de studenten ondersteuning bij het formuleren van leervragen en monitort de SLB'er de studievoortgang.

Tijdens de stage krijgen de studenten individuele begeleiding van de stagedocenten. Daarnaast organiseert de opleiding – zoals al hierboven is vermeld - Methodische Werkbegeleiding (MWB) in groepsverband.

Alle deeltijdstudenten krijgen een studiecoach als studiebegeleider toegewezen.

In de coronatijd heeft de opleiding het onderwijs aangepast naar veel online onderwijs, maar waar het mogelijk is/was bood zij ook fysiek onderwijs. Zo bood de opleiding vanaf januari 2021 in verband met de tweede lockdown van het hoger onderwijs in de ochtend experturen (online) en in de middag projecten op locatie.

Daarnaast heeft de opleiding in samenspraak met de examencommissie vooral met de derde en vierdejaars studenten gekeken welke gevolgen de lockdown had voor hun studievoortgang in de verschillende stages en voor het afstuderen. Daar waar mogelijk zijn er alternatieven bedacht. (Zie daarover verder standaard 3.)

Uit de enquête die FHK eind april/begin mei 2020¹ onder haar studenten hield, is gebleken dat de studenten van de opleiding Docent Theater tevreden waren over de wijze waarop de opleiding in de eerste periode van de coronacrisis had gehandeld, over de begeleiding en over de wijze waarop de docenten met hen hadden nagedacht over knelpunten. Wel maakten de studenten zich toen zorgen over hun studievoortgang.

Ten tijde van de audit was er een positief beeld bij studenten en docenten. Studenten hadden nauwelijks vertraging opgelopen; mede dankzij de nauwe betrokkenheid van de docenten en de extra begeleiding voor studenten die het nodig hadden; zowel op gebied van studievoortgang als op gebied van welbevinden. Het welzijn van de studenten staat ook consequent op de agenda van de opleiding, waarbij zij o.a. de wachttijden voor de studentpsycholoog monitort.

Tijdens de audit is ook gesproken over 'veiligheid'; een aspect dat in een theateropleiding zeker aandacht behoeft. De 'Me Too-beweging' heeft in dezen veel teweeggebracht. De opleiding vertelde desgevraagd dat er een commissie is opgericht van docenten en studenten, die met elkaar hebben besproken hoe men daar in de opleiding mee om wil gaan. Er is een programma

¹ FHK zette in juni 2020 nogmaals een enquête uit, maar daar deden te weinig studenten van de opleiding Docent Theater aan mee.

gemaakt voor in het curriculum waarin vanaf dag 1 van de studie aandacht is voor (het omgaan met) ongewenst gedrag, seksuele intimidatie en misbruik; zowel in de lessen op de opleiding als in de eigen praktijk van de student als docerend theatermaker. De opleiding heeft hierover ook gesproken met collega-opleidingen. Het auditteam concludeert dat de opleiding dit zorgvuldig heeft aangepakt.

Personeel

Het auditteam trof een energiek docententeam dat zorgt voor een uitstekend samenspel met de studenten. Uit het studentenhoofdstuk en het gesprek met de studenten tijdens de audit is gebleken dat de studenten zeer tevreden zijn over hun docenten. Ze zijn 'top', aldus de studenten. Er vinden veel gesprekken plaats tussen docenten en studenten en de docenten luisteren goed naar hen en zijn zeer betrokken.

De docenten die het auditteam sprak, toonden zich ook zeer tevreden over het kernteam dat hen aanstuurt en waar ze altijd terecht kunnen met hun vragen. De drie docenten uit het kernteam opereren heel slagvaardig, aldus de docenten.

Het auditteam heeft vernomen dat er de laatste jaren flinke verschuivingen hebben plaatsgevonden in de samenstelling van het docententeam; met het oog op de nadering van de pensioengerechtigde leeftijd van een flink aantal docenten, maar ook vanwege het nieuwe curriculum. De focus van de al lang aan de opleiding verbonden docenten lag vooral op spel. Om invulling te geven aan het nieuwe curriculum is vanaf eind 2018 gewerkt aan een juiste – lees: deels andere – samenstelling van het docententeam. De opleiding heeft met de werving van nieuwe, jongere docenten nieuwe competenties toegevoegd aan het team met een focus op docentschap en ook gezocht naar docenten die buiten de directe kring van de opleiding zelf afkomstig waren. Daarnaast heeft de opleiding energie gestoken in het professionaliseren van (inhoudelijke) competenties van de zittende docenten; waaronder op het gebied van de overdracht/de wijze van doceren.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding met genoemde acties heeft gezorgd voor een grotere diversiteit binnen het team met een grotere spreiding in leeftijd en de mogelijkheid vanuit meerdere perspectieven het onderwijs te verzorgen. Daarover is het auditteam positief. De opleiding heeft de nieuwe docenten direct betrokken bij de ontwikkeling van het curriculum en daarmee mede-eigenaar gemaakt van het curriculum.

Door het nieuwe projectonderwijs werken docenten nu intensiever met elkaar samen. Ze zijn niet meer alleen docent in hun eigen vak. Ook vindt er (meer) intervisie plaats. Het auditteam vindt dit goede ontwikkelingen met het oog op de benodigde wijzigingen in de opzet en inhoud van het nieuwe curriculum voor voltijd en deeltijd, die (deels) ook andere vaardigheden van de docenten vragen.

Het auditteam heeft op basis van het overzicht van de docenten geconstateerd dat alle docenten een opleiding/expertise hebben in een vakgebied dat onderdeel uitmaakt van het curriculum.

Het huidige docententeam bestaat thans uit 25 docenten met een aanstelling variërend van 0,07 tot 0,9 fte. Het team wordt jaarlijks aangevuld met gastdocenten uit het werkveld. Een groot deel van de docenten is tevens werkzaam in de beroepspraktijk, bijvoorbeeld als regisseur, zangdocent, stagebegeleider, choreograaf of acteur. Daarmee zorgt de opleiding voor een goede verbinding met het actuele werkveld.

Zestien docenten hebben een bacheloropleiding afgerond, drie een masteropleiding en één docent is gepromoveerd. Drie docenten zijn bezig met een masteropleiding. Het is de ambitie van de opleiding door te groeien naar 60% masteropgeleide docenten.

De opleiding besteedt voldoende aandacht aan professionalisering. Alle docenten beschikken over een didactische bevoegdheid of hebben jarenlange leservaring in het hbo. Nieuwe docenten zonder didactische bevoegdheid volgen een BKO-traject (Basiskwalificatie Onderwijs). In de afgelopen jaren was er veel aandacht voor toetsing en zijn er trainingen rondom dit

thema georganiseerd. Vier docenten zijn gestart met een BKE-cursus (Basiskwalificatie Examinering).

In de coronatijd heeft de opleiding expliciet ruimte en tijd ingeruimd om te zorgen voor binding van docenten aan de opleiding; onder andere via extra online bijeenkomsten waarin docenten met elkaar konden spreken over hun visie en werk. Zodoende vielen de oudere docenten niet terug in hun 'meer denken in vakken' in plaats van 'in projecten' en bleef bij de groep nieuwe, jonge docenten die de opleiding juist in het afgelopen jaar had aangetrokken, het gevoel van verbondenheid met de opleiding en de andere collega's bestaan. Het auditteam acht dit een sterk punt van de opleiding.

In de coronatijd is ook een sterk appèl gedaan op de ict-vaardigheden van de docenten. Niet iedereen was daar even sterk in. In FHK-verband zijn er in 2019-2020 jaar en 2020-2021 workshops georganiseerd over online lesgeven, waarin de docenten o.a. op een interactieve manier vaardigheden aangereikt hebben gekregen.

Voorzieningen

De opleiding beschikt in het gebouw van FHK over voldoende materiële voorzieningen en faciliteiten. Naast de generieke voorzieningen zoals een goed geoutilleerde mediatheek, (individuele) studieplekken, technische hulpmiddelen (computers, camera's), beschikt de opleiding over een aantal eigen leslokalen en studio's. De opleiding huurt soms externe ruimtes; ook vanwege het feit dat het nieuwe curriculum soms andersoortige ruimtes verlangt dan er binnen FHK beschikbaar zijn. Daarnaast vinden er projecten in samenwerking met het werkveld op externe locaties plaats.

Voor de opleiding is er een theater-technische uitrusting aanwezig. Met de ondersteunende dienst van de FHK-werkplaatsen werken docenten en studenten nauw samen aan de realisatie van projecten, producties en andere theatrale presentaties.

Uit evaluaties blijkt dat de studenten positief zijn over de ruimtelijke en materiële voorzieningen. In coronatijd bleek het soms wat behelpen om voor alle studenten van FHK een veilige en toch plezierige plek te vinden voor praktijklessen en samenkomsten.

De (dagelijkse) informatie over de studie en de communicatie met studenten verloopt via de portal en e-mail. Vanaf 2020 werkt de opleiding ook met N@tschool, waarin de studenten hun eigen werkruimte hebben en hun portfolio kunnen opbouwen. Docenten kunnen op N@tschool hun lesmateriaal kwijt.

Het zogenoemde 'Half Uurtje' mag niet onvermeld blijven. Dit is een kruising tussen een schoolplein, een prikbord en een kantine. Dit instrument draagt heel goed bij aan de interne communicatie en onderlinge binding. Eén keer in de maand, tijdens de donderdagmiddaglunch, komt iedereen van de opleiding die op dat moment aanwezig is, samen om kennis te nemen van alle actuele ontwikkelingen en nieuwtjes, soms afgewisseld met korte optredens.

Studenten en docenten ervaren het Half Uurtje als waardevol. Ook in coronatijd zorgde de opleiding voor dit Half Uurtje; toen uiteraard online. Dit online Half Uurtje werd goed bezocht en zorgde ervoor dat studenten de binding met de opleiding bleven voelen. Dat acht het auditteam - ook met het oog op het welzijn van (nieuwe) studenten - een waardevolle actie.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding wordt verzorgd door een energiek docententeam dat zorgt voor een uitstekend samenspel met de studenten. Het team is divers, kent een spreiding in leeftijd en de mogelijkheid vanuit meerdere perspectieven het onderwijs te verzorgen. Door het nieuwe projectonderwijs werken docenten nu intensief met elkaar samen. Alle docenten hebben een opleiding/expertise in een vakgebied dat onderdeel uitmaakt van het curriculum en een groot deel van de docenten is tevens werkzaam in de beroepspraktijk. De studenten zijn zeer tevreden over hun docenten en vinden ze 'top'.

De opleiding is (nog) volop in ontwikkeling. Het curriculum is zeer praktijkgericht. De aandacht voor 'educatie', 'maken' en 'spelen' is in evenwicht in het nieuwe voltijdse curriculum. In de

projecten van de deeltijdopleiding staan steeds twee van de vijf competenties centraal en de verschillende competenties komen meerdere malen terug in verschillende contexten.

Er is een sterke focus op samenwerkend leren, het leren met en van elkaar.

Het ontwikkelen van de competentie 'kritisch reflectief en onderzoekend competent' komt aantoonbaar aan de orde in het curriculum. Zelfreflectie, reflectie op medestudenten, elkaar feedback geven en praktijkgericht onderzoek doen, zijn aspecten die al vanaf studiejaar 1 aan de orde komen. Aandachtspunt is een duidelijke visie (op papier) van wat de opleiding verstaat onder onderzoekend vermogen voor een docerend theatermaker en welke soorten onderzoek daarbij passend (kunnen) zijn.

Door het hele curriculum te doorlopen kunnen de studenten alle competenties op het beoogde niveau ontwikkelen.

Via de lessen Kunst in Cultuureducatie (KiC) besteedt de opleiding aandacht aan de Kennisbasis waardoor de studenten in principe zijn toegerust voor het geven van lessen Kunst Algemeen en CKV in het voortgezet onderwijs.

De invulling die de opleiding geeft aan de internationale dimensie via met name internationalisation-at-home is passend.

Zowel de voltijd als de deeltijdstudenten zijn tevreden tot zeer tevreden over het curriculum.

De opleiding hanteert een zorgvuldige toelatingsprocedure. De opleiding zorgt o.a. via maatwerk en eventuele vrijstellingen en de keuzemogelijkheden voor studenten met welke doelgroep zij in hun projecten of hun stages willen werken, dat het curriculum aansluit bij de individuele mogelijkheden en wensen van de voltijd- en deeltijdstudenten. Hierbij moet aandacht blijven voor het voldoende borgen van de breedte van de ongegradeerde bevoegdheid.

De opleiding zorgt via adequate studiebegeleiding voor een goede studievoortgang en studentwelzijn; ook in coronatijd. In de coronatijd is er veel aandacht besteed aan de studievoortgang. Ook is er expliciete aandacht voor veiligheid.

De opleidings specifieke voorzieningen zijn adequaat. Het zogenoemde 'Half Uurtje' mag in dezen niet onvermeld blijven. Zeker in coronatijd heel wezenlijk voor zowel studenten als (nieuwe) docenten.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de onderwijsleeromgeving - in al haar facetten - de studenten van de voltijd- en deeltijdopleiding in staat stelt de beoogde competenties te realiseren. Het auditpanel komt dan ook tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 2.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding een duidelijke visie heeft op toetsing, waarin ze uitgaat van het principe van 'assessment as learning' en het holistisch toetsen van de projecten. Zelfassessments, peerfeedback van medestudenten en feedback van de docenten en examinatoren spelen hierbij een cruciale rol. In het eerste studiejaar besteedt de opleiding thans expliciet aandacht aan het leren geven van feedback aan elkaar.

Het docententeam organiseert aan het begin, het midden en eind van elk project beoordelingsvergaderingen. De student levert een zelfevaluatie aan als input voor deze vergadering. Aan het einde van elk project volgt een portfolio-assessment.

De voltijdstudenten die het auditteam sprak gaven aan dat ze zeker bij de start van de studie nog zoekende waren wat de competenties – die vrij abstract zijn geformuleerd - betekenden waarop ze in hun portfolio (tussentijds) moeten reflecteren. Ze vonden dat in eerste instantie nog vaag. Later viel het kwartje wel. Ze hebben hierover met de docenten goed kunnen spreken en de invulling van het portfolio is al een paar keer veranderd. Het auditteam acht het, zoals al eerder is opgemerkt, een sterk punt dat de docenten goed luisteren naar de studenten en daarop snel acties nemen. Zoals bij standaard 1 is vermeld, zal een nadere uitwerking in leeruitkomsten de studenten helpen bij het formuleren van de eigen leerdoelen, waardoor het vervolgens gemakkelijker voor hen wordt om hierop te reflecteren.

Bij de invoering van het nieuwe curriculum in de voltijd heeft de opleiding ervoor gekozen om geen cijfers meer toe te kennen aan resultaten. De opleiding beoordeelt alleen nog met behaald/niet behaald. Ook krijgt elke student bij de beoordeling te horen of hij op basis van de indicatoren onder het verwachte niveau, op niveau of boven het verwachte niveau zit met daarbij inhoudelijke feedback en feedforward van de docent. De opleiding beoogt hiermee de student veel meer te begeleiden in zijn individuele proces en inzicht te geven in zijn persoonlijke groei mogelijkheden.

De studenten die het auditteam sprak waren tevreden met de wijze van beoordelen. Het daagt hen uit met de docenten het gesprek aan te gaan en waar nodig/gewenst te vragen om uitleg over de gegeven feedback. De studenten ervaren dat er een veilige sfeer is voor dit gesprek. Het auditteam is blij verrast met de keuze van de opleiding om geen cijfers meer te geven. Het auditteam benadrukt wel, dat de kwaliteit van de feedback dan essentieel is. De docenten moeten daarin differentiëren, zodat het niveau van de student er duidelijk in naar voren komt. In de beoordelingsformulieren van de eindwerken van afstudeerders die het auditteam inzag, verschilde de omvang van de feedback nog flink. Daarin moeten de docenten dus consistentie gaan aanbrengen.

De toetsing van de lessen Kunst in Cultuureducatie (KiC) vindt plaats aan de hand van een aantal grote opdrachten per jaar. Studenten krijgen hiervoor – in tegenstelling tot bij de andere toetsen – wel een cijfer. Dat komt voort uit het feit dat alle kunstvakdocentopleidingen van FHK de KiC-lessen gezamenlijke aanbieden en hun studenten op dezelfde wijze willen toetsen en beoordelen. Voorbeelden van opdrachten en toetsen zijn: schriftelijke kennistoets, schriftelijke analyse van vijf voorstellingen in verschillende kunst disciplines, verslag van de analyse/beschouwing van een kunstwerk, een door de student ontwikkeld educatief beroepsproduct.

Deeltijd

De toetsing binnen de deeltijdopleiding is voornamelijk ingericht als portfolio-assessment. Zoals al onder standaard 2 is beschreven, bepaalt de student bij de start van een project zijn eigen leerdoelen in overleg met de studietoetscoach en legt deze schriftelijk vast. De student stelt een portfolio samen waarin hij zijn ontwikkeling van de vijf competenties en de Kennisbasis in kaart brengt. Daarin verwerkt hij ook de tussentijdse evaluaties met formatieve feedback en feedforward. De betrokken docenten beoordelen of de student het project behaald, dan wel niet behaald heeft en op welk niveau - propedeuseniveau, hoofdfaseniveau, eindfaseniveau - de student de verschillende competenties heeft behaald. Dit levert de student en de studietoetscoach vervolgens input voor het formuleren van nieuwe leerdoelen.

Validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding er op verschillende manieren voor zorgt dat het toetsen en beoordelen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier gebeurt.

Voorbeelden hiervan zijn:

- de opleiding heeft in de digitale studiegids voor alle betrokkenen inzichtelijk gemaakt op welk moment en op welke wijze zij de studieonderdelen, bijbehorende competenties toetst. Tevens staan in de studiegids de leerdoelen, beoordelingscriteria en toetsvorm vermeld;
- de opleiding hanteert zoveel mogelijk het zogenoemde vierogen-principe. Het docententeam organiseert aan het begin, het midden en eind van elk project beoordelingsvergaderingen. Bij het beoordelen van de eindwerken zet de opleiding altijd twee examinatoren in. Dat acht het auditteam zorgvuldig;
- de opleiding betreft ook het werkveld bij het beoordelen. Bij de stages heeft de stageverlener de rol van adviseur en is de docent-examinator verantwoordelijk voor het eindoordeel. Bij het eindexamen is het werkveld ook examiner. Sinds 2019-2020 kent de opleiding een afstudeerteam waarin ook twee externe examinatoren - benoemd door de examencommissie - zitting hebben.
- de uitvoerende kamer van de examencommissie bewaakt de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. (Zie hierover verder bij de paragraaf 'examencommissie'.)

Het auditteam heeft ook zelf naar een aantal toetsen gekeken en acht deze passend bij de betreffende onderwijseenheden/projecten en het beoogde niveau. In de verschillende beoordelingsformulieren van de toetsen van het nieuwe curriculum voor jaar 1 en 2 van de voltijdopleiding zag het auditteam terug dat de opleiding de criteria per competentie voor de verschillende niveaus duidelijk had uitgewerkt.

Examencommissie

De examencommissie is op instituuts-niveau (FHK) georganiseerd. De commissie bestaat uit uitvoerende kamers (één voor elke sector (Muziek, Dans, Beeldend, Theater)) waarbij docenten tevens interne examiner zijn bij hun eigen opleiding en vanuit die rol aanwezig zijn bij de toetsen en afstudeerpresentaties.

De voorzitters van alle uitvoerende kamers hebben zitting in de centrale examencommissie van FHK: de beleidskamer. In de beleidskamer heeft ook een extern lid zitting, die toetsdeskundige is.

De opleiding Docent Theater behoort tot de sector Theater. In het kader van Reinventing FHK wordt nu onderzocht of de uitvoerende kamer van Theater kan wijzigen in een uitvoerende kamer voor alle educatieopleidingen van FHK.

De uitvoerende kamer en het kernteam van de opleiding hebben nauw contact met elkaar. Zo vraagt het kernteam bijvoorbeeld advies over bepaalde kwesties, bijvoorbeeld bij aanpassing van procedures. Ook heeft het kernteam de examencommissie steeds om advies gevraagd bij de totstandkoming van het nieuwe curriculum met haar bijbehorende toetsing en bij de vorming van de deeltijdopleiding.

Naast de examencommissie kent de opleiding een toetscommissie, waarin op dit moment naast een aantal docenten ook leden van het kernteam zitting hebben; dit met het oog op de toetsing in het nieuwe curriculum. Over enige tijd zullen zij plaats maken voor andere docenten in de opleiding, zodat zij als kernteam wat meer op afstand kunnen komen te staan.

De toetscommissie stelt een representatieve set van toetsen samen, die zij voorlegt aan de examencommissie. De toetscommissie houdt zicht op de vakbeschrijvingen in de Digitale Studiegids waarin de inhoud en de criteria staan waarop wordt beoordeeld.

Het auditteam is van oordeel, dat de examencommissie haar borgende rol naar behoren vervult en is positief over de betrokkenheid van de commissie bij de nieuwe ontwikkelingen in de opleiding.

COVID-19

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de examencommissie tijdens de coronacrisis nauw betrokken was/is bij de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. Al in de eerste week van april 2020 heeft zij richtlijnen afgegeven voor het toetsen en beoordelen in coronatijd. Het auditteam heeft kennisgenomen van deze richtlijnen en vindt deze passend en voor alle betrokkenen duidelijk. Zo stelde de examencommissie expliciet dat de opleidingen niet mochten afwijken van eindtermen noch voor de propedeuse, noch voor de hoofdfase en examenfase. De kwaliteit van de uit te geven diploma's diende net zoveel waarde te hebben als eerder afgegeven diploma's. Alternatieve toetsen die afweken van wat er in het OER stond, waren toegestaan, maar moesten wel eerst ter goedkeuring worden voorgelegd aan de examencommissie. De wijze waarop de alternatieve toetsing plaatsvond moest de opleiding duidelijk vastleggen. Ook mochten toetsen worden uitgesteld naar een later tijdstip in het jaar. Voor het afstuderen had de examencommissie specifieke richtlijnen. (Zie hieronder bij 'afstuderen'.)

Het auditteam is positief over de stevige en borgende rol die de examencommissie heeft vervuld.

Afstuderen

De studenten van de oude voltijdopleiding en de voltijdvariant sluiten hun studie af met dezelfde eindwerken, te weten:

- een lesstage in studiejaar 3. De student maakt zelf een keuze in welk instituut hij zijn docentschap wil aantonen. Hij voert ten minste een lessenreeks uit van 12 lessen die wordt afgesloten met een presentatie of open les;
- Een regiostage in studiejaar 3. De student maakt zelf een keuze voor het soort instituut en doelgroep in het brede werkveld van de theatereducatie waarmee hij zijn persoonlijke en vakmatige leerdoelen het beste kan en wil bereiken. De student maakt een regieconcept voor een korte productie (20-30 min) op basis van een bestaande toneeltekst.
- Een afstudeerstage en een praktijkonderzoek in studiejaar 4. De student maakt zelf een keuze voor het soort instituut en doelgroep waarmee hij zijn persoonlijke en vakmatige leerdoelen in zijn vierde jaar het beste kan en wil bereiken. Belangrijk verschil tussen de regiostage en de afstudeerstage is dat de student bij de regiostage zijn kennis, inzichten en ervaringen verbreedt en verdiept met toenemende verantwoordelijkheid, terwijl in de afstudeerstage de nadruk ligt op zelfstandigheid. Met het praktijkgericht onderzoek dat is gekoppeld aan de afstudeerstage werkt de student aan zijn professionalisering als speler, maker en/of docent (regisseur).

De opleiding beoordeelt alle eindwerken op eindniveau (niveau 3).

Met het nieuwe curriculum komt er een wijziging in de invulling in studiejaar 3 en 4 en kunnen de studenten ook afstuderen op een kunsteducatief project in plaats van een afstudeervoorstelling. Dat acht het auditteam – mede op basis van de eindwerken die het inzag - een goede keuze. Zo komt er ruimte voor de student die graag onderzoek wil doen naar 'docentschap'. (Zie ook standaard 4.)

COVID-19

Het auditteam heeft kennisgenomen van de specifieke richtlijnen rondom het afstuderen en is van oordeel dat de opleiding hierin zorgvuldig te werk is gegaan. Bij de eindexamens heeft de focus gelegen op het kunnen aantonen van de competenties. Studenten die in het voorjaar 2020 niet in de gelegenheid waren om hun afstudeerstage en de voorstelling volgens plan uit te voeren, konden als alternatief hun portfolio indienen met bewijzen dat ze alle competenties op het beoogde niveau hadden gerealiseerd. Voorbeelden van bewijzen konden zijn: opnames van (online) repetities, beoordelingen door derden, concepten en opdrachten. De beoordeling is net zoals voorheen gedaan door twee docent-examinatoren en een externe examiner, waarbij de externe examiner nu niet alleen de voorstelling beoordeelde, maar ook het gehele portfolio doornam.

Derdejaars studenten mochten hun regiostage verplaatsen naar het najaar van 2020 en konden zo toch hun voorstelling tonen. Sommige studenten lukte het niet een voorstelling te laten zien. Zij kregen als alternatief een dwarsdoorsnede van het werkproces van de regiostage in hun portfolio te tonen met o.a. opnames van repetities en gesprekken. Studenten van wie de regiostage naar de eerste helft van het vierde studiejaar werd doorgeschoven, kregen de mogelijkheid om in de laatste periode van hun derde studiejaar vast te starten met het (theoretische deel van hun) praktijkonderzoek.

Om de kwaliteit van de eindexamens te borgen, heeft de examencommissie verschillende online examensessies bijgewoond om het beoordelingsproces te monitoren. Het auditteam heeft twee verslagen – een checklist met observaties - van deze bijwoningen ingezien en is van oordeel dat dit een goede manier is om vinger aan de pols te houden en waar nodig nadien het gesprek te kunnen voeren met examinatoren.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding heeft een duidelijke visie op toetsing en beoordeling, waarin ze uitgaat van het principe van 'assessment as learning' en het holistisch toetsen van de projecten en het niet meer geven van cijfers maar van oordelen behaald/niet behaald en onder, op of boven het verwachte niveau. Zelfassessments, peerfeedback van medestudenten en feedback van de docenten en examinatoren spelen een cruciale rol. Het is essentieel dat de docenten zorgen voor kwaliteit van de feedback en differentiëren naar niveau. De docenten moeten met elkaar nog consistentie gaan aanbrengen in de omvang van de feedback.

De studenten zijn tevreden met de wijze van beoordelen.

De betekenis van de competenties is aanvankelijk nog niet altijd helder voor de studenten. Een nadere uitwerking in leeruitkomsten zal hen helpen bij het formuleren van de eigen leerdoelen, waardoor het vervolgens gemakkelijker voor hen wordt om hierop te reflecteren. De opleiding toetst op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier of de student de beoogde competenties realiseert. De criteria zijn voor elke competentie duidelijk uitgewerkt voor de verschillende niveaus.

De examencommissie vervult haar borgende rol naar behoren en is actief betrokken bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum van de voltijd en de deeltijd en bij het toetsen en beoordelen daarvan en bij het al dan niet verlenen van vrijstellingen aan deeltijdstudenten. In de coronatijd vervulde de commissie een stevige rol bij de borging van de kwaliteit van het toetsen en het afstuderen.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de voltijd- en de deeltijddopleiding voldoen aan de eisen en komt tot een oordeel 'voldoet' voor deze standaard.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop de afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Uit de overzichtslijst van afgestudeerden tussen 2015-2018 blijkt dat nagenoeg alle afgestudeerden werkzaam zijn in het werkveld waarvoor ze zijn opgeleid. Sommigen werken als zelfstandig theaterdocent, anderen hebben een dienstverband. Ze zijn theaterdocent bij een centrum voor de kunsten, theaterdocent op een PO of VO school, docent CKV of ze werken als theatermaker, dramaturg of als regisseur bij een (amateur)toneelgezelschap. Het grootste deel van de afgestudeerden gaat aan de slag in het buitenschoolse educatieve werkveld. Uit het Startbekwaamheidsonderzoek 2015-2018 blijkt dat de afgestudeerden tevreden zijn over de aansluiting van de opleiding op hun werkzaamheden. Wel hadden ze meer aandacht gewild voor didactiek en ondernemerschap. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding in het nieuwe curriculum sinds 2019-2020 veel meer aandacht besteedt aan didactiek en onderwijskunde. Ook ondernemerschap krijgt aandacht in de projecten.

Eigen oordeel auditteam over het gerealiseerde niveau

Het auditteam beoordeelde evenwichtig verdeeld over 2018-2019 en 2019-2020 van vijftien afgestudeerden eindwerken: verslagen van lesstages en regiostages inclusief beeldmateriaal, onderzoeksverslagen en beeldmateriaal van afstudeervoorstellingen van zes studenten uit de voltijdopleiding en twee studenten uit de voltijdvariant uit 2018-2019 en van zes studenten uit de voltijdopleiding en een student uit de voltijdvariant uit 2019-2020. Van de studenten van dit laatste cohort waren ook portfolio's en opnames van de competentiegesprekken meegeleverd, daar deze studenten onder de aanvullende coronaregels zijn afgestudeerd in juni 2020. (Zie standaard 3.) Van de studenten van de nieuwe deeltijdopleiding, waren uiteraard nog geen afstudeerwerken beschikbaar.

De studenten hebben in de verschillende eindwerken aangetoond dat zij de beoogde competenties op het niveau van een startbekwaam docerend theatermaker op bachelorniveau hebben ontwikkeld.

De verslagen van de lesstage en de regiostage van alle studenten en de video-opnames die de studenten van het cohort 2019-2020 daarbij aanvullend nog leverden, gaven het auditteam een duidelijk beeld van de verworven competenties. Uiteraard zag het auditteam daarin verschillen. Sommige studenten kwamen in hun verslagen vooral met een opsomming van al hun verrichte activiteiten, anderen hadden daarbij tevens goed en kritisch op zichzelf gereflecteerd en eigen leerpunten aangedragen. Maar alle studenten toonden in de verslagen aan dat zij startbekwaam zijn als docent en als maker. Dat was ook duidelijk te zien en te horen in de opnames van de competentiegesprekken, die het auditteam bekeek.

Het auditteam heeft ook van alle studenten de onderzoeksverslagen bestudeerd, waarbij er van twee studenten mondelinge presentaties waren van het onderzoek in plaats van een geschreven onderzoeksverslag. Het auditteam zag daarbij veel artistiek onderzoek, zelfonderzoek of literatuuronderzoek. De onderzoeken waren relevant met het oog op de afstudeervoorstelling die de studenten maakten. Er zaten zeker interessante bevindingen tussen. Voorbeelden van onderwerpen: onderzoek naar muziektheater, onderzoek naar vrouwen, vrouwelijkheid en agressie, onderzoek naar interdisciplinariteit, onderzoek naar angststoornis en bewegingstheater, onderzoek naar het kwaad. Het onderzoek in combinatie met de afstudeervoorstelling getuigde van voldoende niveau.

Er waren weinig studenten die echt methodologisch verantwoord praktijkonderzoek hadden gedaan. Zoals al onder standaard 2 is beschreven, acht het auditteam meer/ander onderzoek binnen de kunsten mogelijk dan waar de studenten nu vaak voor kiezen.

Het auditteam zag weinig onderzoeken rondom educatie/het docentschap. Dat is evenwel te verklaren vanuit de opdracht van de opleiding om ook een afstudeervoorstelling te maken. Het is mooi dat daarin in het nieuwe curriculum verandering komt en studenten ook ruimte krijgen om af te studeren op een kunsteducatief project in plaats van een afstudeervoorstelling.

Weging en Oordeel: voldoet

De studenten hebben in de verschillende eindwerken aangetoond dat zij de beoogde competenties op het niveau van een startbekwaam docerend theatermaker op bachelorniveau hebben ontwikkeld. De verschillende verslagen en de portfolio's en de competentiegesprekken gaven een duidelijk beeld van de verworven competenties.

De onderzoeken waren relevant met het oog op de afstudeervoorstelling die de studenten maakten en er zaten zeker interessante bevindingen tussen. Veel onderzoek betrof artistiek onderzoek, zelfonderzoek of literatuuronderzoek. Er waren weinig studenten die echt methodologisch verantwoord educatief onderzoek hadden gedaan. Het onderzoek in combinatie met de afstudeervoorstelling getuigde echter wel van voldoende niveau bij de studenten. Het is mooi dat er in het nieuwe curriculum ruimte komt om af te studeren op een kunsteducatief project. Hierbij zou de onderzoekscomponent (educatief ontwerpend) versterkt kunnen worden.

Dat de studenten het beoogde niveau hebben gerealiseerd, blijkt ook uit het feit dat nagenoeg alle afgestudeerden werkzaam zijn in het werkveld waarvoor ze zijn opgeleid.

De afgestudeerden zijn tevreden over de aansluiting van de opleiding op hun werkzaamheden.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de voltijd- en deeltijdopleiding voldoen aan de basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 4.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditteam trof een opleiding aan die volop in ontwikkeling is. Er was op alle fronten een innovatieve kracht zichtbaar en is er duidelijk sprake van een 'lerende organisatie', die bij het verder ontwikkelen van het onderwijs, voortdurend evalueert of ze op de goede weg is en waar mogelijk meteen of anders in het volgende studiejaar bijstelt. Daar betreft de opleiding de studenten en het werkveld actief bij. Het energieke docententeam zorgt voor kwaliteit en voor maatwerk. De studenten zijn zeer tevreden over de docenten en over het programma. Het auditteam heeft er waardering voor hoe Corona-proof de opleiding het afgelopen jaar heeft geopereerd door op een slimme, gepaste manier het onderwijs te digitaliseren, terwijl dit voor het vak van docerend theatermaker zeker geen sinecure is.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding voldoet aan alle standaarden. Het eindoordeel luidt daarom positief, conform de beslisregels van de NVAO.

6. AANBEVELINGEN

- Werk de eigen profilering ook uit op papier en ga vervolgens aan de slag met het uitwerken van competenties naar concretere leeruitkomsten.
- Werk de aspecten rondom interculturaliteit, diversiteit en inclusie nader uit in leeruitkomsten, programma, instroom en inzet personeel.
- Blijf – ook in samenspraak met het werkveld, alumni en studenten – scherp letten op de borging van het kunnen lesgeven door studenten in het eerstegraads gebied o.a. over Kunst Algemeen en CKV.
- Leg de visie over wat de opleiding verstaat onder onderzoekend vermogen voor een docerend theatermaker vast en geef aan welke soorten onderzoek daarbij passend (kunnen) zijn. In de visie zouden enkele – voor de theaterdocent relevante - onderzoeksmethodologieën nader kunnen worden beschreven en van handvatten voorzien (bijvoorbeeld rondom actieonderzoek) en van voorbeelden. Hierbij zou de opleiding ook de lectoren kunnen raadplegen en/of kunnen betrekken.
- Denk na over nog meer/andere invalshoeken voor onderzoek en mogelijkheden voor crossovers met andere disciplines en domeinen. Onderzoek de mogelijkheden voor studenten om meer met en van andere aanpalende disciplines te leren, onderzoeksresultaten uit te wisselen, waardoor de docerend theatermaker zijn onderzoeksaanpak kan plaatsen in een groter geheel.
- Zorg voor kwaliteit van de feedback en differentieer daarin, zodat het niveau van de student er duidelijk in naar voren komt. Breng met elkaar consistentie aan in de omvang van de feedback.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hogeschool hbo-bacheloropleiding Docent Theater voltijd/ deeltijd		
Standaard	Oordeel voltijd	Oordeel deeltijd
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief	Positief

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Tijd	Activiteit	Deelnemers Hobéon	Deelnemers Docent Theater
8.00 - 8.45u	Vooroverleg panel Hobéon	Han Brezet Ernestine Comvalius Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	
8.45 – 9.30u	Thema: <i>De strategische doelen van FHK en Docent Theater</i>	Han Brezet Ernestine Comvalius Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	<ul style="list-style-type: none"> - docent Kernteam - docent Kernteam - docent Kernteam - directeur - MT-lid Cluster Educatie
8.45 – 8.55u	<i>Presentatie</i> Interdisciplinariteit, Internationalisering, Co-creatie, maar ook Free Choice en de doelen van Docent Theater worden toegelicht. We onderscheiden ons door onze samenwerking met andere opleidingen.		
8.55 – 9.30u	Gesprek met kernteam, directeur en adjunct-directeur portefeuille cluster kunsteducatie		
9.30 – 9.50u	<i>Rondleiding door studenten + fragmenten lessen en repetities</i>	Han Brezet Ernestine Comvalius Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	<ul style="list-style-type: none"> - student VT2, IMR, Studentenhoofdstuk - student VT3, OC, Studentenhoofdstuk - docent Kernteam/ docent Kernteam
9.50 – 10.15u	Pauze	Panel Hobéon	
10.15 – 11.15u	Thema: <i>Docentschap</i>	Han Brezet Ernestine Comvalius Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	<ul style="list-style-type: none"> - docent - docent - docent - docent - student VT2, IMR, Studentenhoofdstuk - student VAR3 - werkveld - werkveldcommissie, alumnus
10.15 – 10.20u	<i>Presentatie over docentschap</i> Wij leiden Docerend Theatermakers op. Uitleg over hoe wij dit doen in samenwerking met het werkveld.		
10.20 – 10.45u	Gesprek met docenten, studenten, werkgevers en alumni		
10.45 – 11.15u	Voortzetting gesprek met docenten		
11.15 – 11.30u	<i>Presentatie van een Zelfportret van een student uit jaar 1, opmaat voor het gesprek Curriculum</i>	Han Brezet Ernestine Comvalius Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	<ul style="list-style-type: none"> - student VT1 - docent Kernteam/ docent Kernteam
11.30 – 12.30u	Lunch	Panel Hobéon	

12.30 – 13.15u	Thema: <i>Curriculum</i>	Han Brezet Ernestine Comvalius	- docent Kernteam
12.30 – 12.35u	<i>Presentatie over het curriculum aan de hand van een tijdlijn.</i> Docent Theater zit middenin een vernieuwing van het curriculum. Daarnaast stroomt de Variant uit en is de Deeltijd in september 2020 gestart. Toelichting op het traject.	Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	- docent Kernteam - coördinator deeltijd - docent - werkveld - werkveldcommissie - student VT2
12.35 – 13.15u	Gesprek met docenten, studenten, werkveld en alumni		

13.15 – 13.25u	<i>Presentatie digitaal portfolio door een student, jaar 2</i>	Han Brezet Ernestine Comvalius Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	- student VT2 - docent Kernteam/ docent Kernteam
-------------------	--	--	--

13.25 13.45u	-Pauze	Panel Hobéon	
-----------------	--------	--------------	--

13.45 – 14.30u	Thema: <i>Toetsing en borging</i>	Han Brezet Ernestine Comvalius Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	- voorzitter examencommissie FHK - voorzitter examencommissie Theater - examencommissie Theater toetscommissie
13.45 – 14.30u	Gesprek met examencommissie, toetscommissie en examinatoren (intern en extern)		- toetscommissie - stagecoördinator - werkveldcommissie, alumnus

14.30 15.00u	-Pauze	Panel Hobéon	
-----------------	--------	--------------	--

15.00 – 15.45u	Thema: <i>De studenten</i>	Han Brezet Ernestine Comvalius	- student VT1 - student DT1
15.00 – 15.45u	Gesprek met studenten en studentleden OC	Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	- student VT2, Studentenhoofdstuk - student VT2 - student VT3, OC, Studentenhoofdstuk - student VAR3 - student VT4, OC

15.45 – 16.45u	Eventueel vervolg materiaalinzage, pending issues, voorbereiding eindoordeel	Hobéon	
-------------------	--	--------	--

16.45 – 17.00u	Eindoordeel door Hobéon	Han Brezet Ernestine Comvalius Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	directie, MT, Kernteam e.a. belangstellenden
-------------------	-------------------------	--	--

17.00 – 17.45u	Thema: <i>Ontwikkelgesprek</i>	Han Brezet Ernestine Comvalius Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	Docenten kernteam e.a. belangstellenden
17.45 – 17.50u	Thema: <i>Afrondende film door studenten</i>	Han Brezet Ernestine Comvalius Gudrun Beckmann Leroy van de Vooren Rianne Versluis	Studenten Docenten kernteam

NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.'

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

Verantwoording werkwijze ten tijde van Corona

Vanwege de coronamaatregelen is in nauw overleg tussen het panel en de opleiding besloten de audit op 1 april 2021 online uit te voeren via Microsoft Teams. Hierbij waren de panelleden op een na bijeen op de locatie van Hobéon in Den Haag, waarbij het via video-conferencing apparaat in contact stond met het panellid dat vanuit huis participeerde in de audit en met de auditees die eveneens allen online vanuit huis de gesprekken voerden.

Van tevoren zijn duidelijke afspraken gemaakt met de opleiding en het ene panellid over o.a. beschikking over een stabiele internetverbinding en over een 'eigen' online omgeving voor intern overleg voor het panel. Ook is er afgestemd met de opleiding over de (on)mogelijkheden van het uitvoeren van het bezoekprogramma. Tevens zijn afspraken gemaakt om voorafgaand aan de audit alle aanvullende documentatie online te kunnen raadplegen.

Vervanging panellid

Door omstandigheden was de heer Groenendijk op de auditdag zelf verhinderd. Hij is vervangen door mevrouw Beckmann. De heer Groenendijk had zich wel voorbereid op de audit en de Zelfevaluatie en onderliggende documentatie doorgenomen. Hij heeft de overige panelleden zijn vragen meegegeven. Tevens heeft hij van enkele studenten de eindwerken beoordeeld. Mevrouw Beckmann heeft de heer Groenendijk vervangen als auditor. Ze had nog voldoende tijd om zich voor te bereiden.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel.

Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon en AeQui waarbij Hobéon twee hogescholen en AeQui vier hogescholen heeft beoordeeld. Gedurende het traject hebben de voorzitters van de betrokken kernpanels met elkaar afgestemd over de opzet en de focuspunten van de audits.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en AeQui gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als AeQui en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie-rapport opleiding + addendum 2020
- Opleidingsprofielen KDVO 2018 Kunstvakdocentopleidingen
- Beroepsprofielen LKCA
- Strategisch kader curriculumvernieuwing docent Theater
- Studiegids voltijd en voltijd-variant en Studiegids deeltijd met inhoudsbeschrijving van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER (2019-2020 en 2020-2021)
- Auditie online
- Deeltijd Docent Theater overzicht vooropleidings- en selectie-eisen en vrijstellingen 2020-2021
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* recente eindwerken
- Beoordelingsformulieren en handleidingen afstudeerwerk
- Jaarverslagen examencommissie 2019 en 2020
- notulen opleidingscommissie
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen en beoordelingen
- Presentatie van 'highlights'

Het panel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Op 2 juni 2020, 24 en 29 juni en 6 april 2021 is de NVAO geïnformeerd over de panelsamenstelling en heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel respectievelijk de wijzigingen daarin t.b.v. de beoordeling van de opleiding Docent Theater van Fontys Hogescholen, onder het nummer 009272. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO Docent Theater
----------------------	--------------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (voorletters/achternaam inclusief titulatuur)	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Prof. dr. ir. Em J.C. Brezet	Voorzitter	De heer Brezet is parttime professor aan de Aalborg University (Denemarken) en emeritus hoogleraar bij de TU Delft en zelfstandig consultant.
Drs. E.N.H. Comvalius	Lid	Mevrouw Comvalius was tot januari 2021 directeur Bijlmer Parktheater; voorheen directeur Theater van het Nieuwe Nederland.
Drs. G. Beckmann	Lid	Mevrouw Beckmann is hoofd van de masteropleiding Kunsteducatie, een joint degree van NHL Stenden en Hanzehogeschool Groningen; uitgevoerd bij Academie Minerva te Groningen en lid van de onderzoeksgroep kunsteducatie bij het Kenniscentrum Kunst en Samenleving/ Hanzehogeschool Groningen.
Drs. J. Groenendijk*	Lid	De heer Groenendijk is studieleider van de Master Kunsteducatie aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.
L. van de Vooren	Studentlid	De heer Van de Vooren studeerde tot en met 2019 HBO Theatre and Education aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht. Hij is werkzaam als drama- en theaterdocent.
G.C. Versluis	Secretaris	Mevrouw Versluis is senior-adviseur bij Hobéon. Gecertificeerd secretaris sinds november 2010.

*Door omstandigheden was de heer Groenendijk op de auditdag zelf verhinderd. Hij is vervangen door mevrouw Beckmann.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl